

Adolygiad Strategaeth Ddigidol – Cyngor Castell-nedd Port Talbot

Blwyddyn archwilio: 2022-23

Dyddiad cyhoeddi: Hydref 2023

Cyfeirnod y ddogfen: 3877A2023

Paratowyd y ddogfen hon fel rhan o waith a gyflawnir yn unol â swyddogaethau statudol.

Mewn achos o dderbyn cais am wybodaeth y gall y ddogfen hon fod yn berthnasol iddo, tynnir sylw at y Cod Ymarfer a gyhoeddwyd o dan adran 45 o Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth 2000. Mae'r cod adran 45 yn nodi'r arfer wrth ymdrin â cheisiadau a ddisgwylir gan awdurdodau cyhoeddus, gan gynnwys ymgynghori â thrydydd partion perthnasol. O ran y ddogfen hon, mae Archwilydd Cyffredinol Cymru a Swyddfa Archwilio Cymru yn drydydd partion perthnasol. Dylid anfon unrhyw ymholiadau ynghylch datgelu neu aildefnyddio'r ddogfen hon at Archwilio Cymru yn swyddog.gwybodaeth@archwilio.cymru.

We welcome correspondence and telephone calls in Welsh and English. Corresponding in Welsh will not lead to delay. Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg. Ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

Mae'r ddogfen hon hefyd ar gael yn Saesneg.

Cynnwys

Crynodeb ac argymhelliad yr adroddiad	4
Adroddiad manwl	
Yr hyn yr edrychom arno a pham – cwmpas yr archwiliad hwn	6
Pam yr ymgwymerwyd â'r archwiliad hwn	6
Strategaeth ddigidol y Cyngor	7
Yr hyn a ddaethom o hyd i: Mae gan y Cyngor strategaeth ddigidol integredig a mynegiannol, ond nid oes ganddo amserlen glir i'w chyflawni sy'n ei gwneud yn anoddach i'r Cyngor asesu cynnydd a gwerth am arian.	8
Atodiadau	
Atodiad 1: cwestiynau allweddol a meini prawf archwilio	13

Crynodeb o'r adroddiad

Crynodeb ac argymhelliad yr adroddiad

Arddangosyn 1: crynodeb o'r adroddiad

Mae'r arddangosfa isod yn crynhoi'r rheswm y gwnaethom gynnal yr archwiliad hwn, ein canfyddiadau allweddol a'n hargymhellion ar gyfer y Cyngor.

Pam mae dull strategol o ymdrin â digidol yn bwysig

- 1 Mae technoleg ddigidol yn allweddol i ddarparu ystod eang o wasanaethau'r cyngor mewn ffordd fwy economaidd, effeithlon ac effeithiol, mae hefyd yn ffordd bwysig i gynghorau gyflawni eu hamcanion lles ac yn cyflawni datblygu cynaliadwy.
- 2 Gall cael dull strategol clir o ymdrin â digidol ddod â sawl budd megis:
 - sefydlu gweledigaeth gyffredin ar gyfer defnyddio digidol a'r canlyniadau arfaethedig ar gyfer cymunedau lleol sy'n gysylltiedig ag amcanion strategol y Cyngor;
 - helpu i sicrhau bod defnydd cynghorau o dechnoleg ddigidol yn cyd-fynd â'u hamcanion strategol allweddol a chynlluniau a strategaethau eraill a'i fod yn cael ei lywio gan ddealltwriaeth dda o dueddiadau'r presennol a'r dyfodol;
 - lleihau'r risg o ddyblygu o fewn cynghorau a chyda phartneriaid;
 - ystyried adnoddau digidol dros y tymor byr, canolig a hir gyda'n gilydd; a
 - darparu fframwaith i fonitro cynnydd yn ei erbyn dros y tymor byr, hir a chanolig.

Ffocws ein harchwiliad

- 3 Gwnaethom edrych i ba raddau y datblygwyd dull strategol y Cyngor o ymdrin â digidol yn unol â'r egwyddor datblygu cynaliadwy ac y bydd yn helpu i sicrhau gwerth am arian wrth ddefnyddio adnoddau'r Cyngor.

Ein canfyddiadau allweddol

- 4 Canfuom fod dull strategol y Cyngor o ymdrin â digidol yn cael ei lywio gan ddealltwriaeth dda o'i ddarpariaeth ddigidol, a defnyddiodd y Cyngor ystod o ddata o ffynonellau allanol. Mae dull strategol y Cyngor o ymdrin â digidol yn cyd-fynd yn dda â'i gynlluniau a'i strategaethau allweddol eraill a rhai ei bartneriaid ac mae ganddo drefniadau cryf i gyfleu ei ddull digidol strategol. Mae'r Cyngor wedi ymrwymo adnoddau i gefnogi'r gwaith o gyflawni ei strategaeth ddigidol ond nid yw'n gwybod eto ei oblygiadau cost hirdymor. Mae'r Cyngor yn datblygu trefniadau cynhwysfawr i asesu a monitro effaith ei ddull digidol, ond bydd absenoldeb amserlen glir i gyflawni ei strategaeth ddigidol yn ei gwneud yn anodd i'r Cyngor asesu cynnydd a gwerth am arian.

Adolygodd y Cyngor ei strategaeth ddigidol flaenorol, dysgu o hyn ac mae'n rhannu ei ddysgu.

Ein hargymhelliad ar gyfer y Cyngor

Manteision monitro

- A1 Os bydd y Cyngor yn parhau gyda'r dull o beidio â nodi amserlen i gyflawni ei strategaeth Ddigidol, Data a Thechnoleg, dylai roi trefniadau ar waith i:
- mynegi ei ganlyniadau tymor byr, canolig a hirdymor a'r manteision a fwriadwyd;
 - cost ei uchelgeisiau tymor byr, canolig a hirdymor a'u paru â'r adnoddau sydd ar gael; ac
 - asesu a yw'n cyflawni'r strategaeth a'i chanlyniadau arfaethedig ar y cyflymder a fwriadwyd.

Adroddiad manwl

Yr hyn yr edrychom arno a pham – cwmpas yr archwiliad hwn

- 1 Gwnaethom adolygu dull strategol y Cyngor o ymdrin â digidol, ac yn benodol i ba raddau y datblygwyd hyn yn unol â'r egwyddor datblygu cynaliadwy; ac y bydd yn helpu i sicrhau gwerth am arian wrth ddefnyddio adnoddau'r Cyngor.
- 2 Mae ein canfyddiadau yn seiliedig ar adolygiadau o ddogfennau a chyfweliadau gyda sampl o Aelodau'r Cabinet ac swyddogion. Mae'r dystiolaeth a ddefnyddiwyd gennym i lywio ein canfyddiadau wedi'i chyfyngu i'r ffynonellau hyn. Gwnaethom gynnal yr adolygiad hwn ym mis Gorffennaf 2023.
- 3 Aethom ati i ateb y cwestiwn **'Wrth ddatblygu ei strategaeth ddigidol a yw'r Cyngor wedi gweithredu yn unol â'r egwyddor datblygu cynaliadwy ac wedi rhoi trefniadau priodol ar waith i sicrhau gwerth am arian wrth ddefnyddio ei adnoddau? Rydym** wedi gwneud hyn drwy archwilio'r cwestiynau canlynol:
 - A yw strategaeth ddigidol y Cyngor yn cael ei llywio gan ddealltwriaeth dda o dueddiadau'r presennol a'r dyfodol?
 - A oes gan y Cyngor weledigaeth glir o'r hyn y mae am ei gyflawni drwy ddefnyddio technoleg ddigidol?
 - A yw'r Cyngor yn gweithio'n effeithiol gyda'r bobl a'r partneriaid cywir i ddylunio a chyflawni ei strategaeth ddigidol?
 - A yw'r Cyngor wedi rhoi adnoddau i gyflawni ei strategaeth ddigidol fel y gall ddarparu manteision hirdymor/ataliol?
 - A yw'r Cyngor yn monitro ac yn adolygu cynnydd?
 - Ydy'r Cyngor yn dysgu gwersi o sut mae'n gweithio?
- 4 Mae **Atodiad 1** yn nodi'r cwestiynau manwl yr oeddem yn bwriadu eu hateb ynghyd â'r meini prawf archwilio a ddefnyddiwyd gennym i gyrraedd ein canfyddiadau.

Pam yr ymgwymerwyd â'r archwiliad hwn

- 5 Cynhaliwyd yr archwiliad hwn i helpu i gyflawni dyletswyddau'r Archwilydd Cyffredinol o dan adran 17 o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 (Deddf 2004) ac adran 15 o Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.
- 6 Rydym yn ceisio:
 - rhoi sicrwydd y bydd strategaethau digidol cynghorau yn helpu i gyflawni amcanion llesiant mewn ffordd sy'n sicrhau gwerth am arian wrth ddefnyddio adnoddau;
 - rhoi sicrwydd bod cynghorau'n gweithredu yn unol â'r egwyddor datblygu cynaliadwy wrth ddylunio eu strategaethau digidol;

- esbonio sut mae cynghorau'n defnyddio/cynllunio i ddefnyddio technoleg ddigidol i ddiwallu anghenion pobl a sicrhau gwell canlyniadau; a
- Ysbrydoli a grymuso cynghorau a chyrrff eraill yn y sector cyhoeddus drwy nodi a rhannu enghreifftiau o arfer/dulliau nodedig lle bo hynny'n berthnasol.

Strategaeth ddigidol y Cyngor

- 7 Cymeradwyodd y Cyngor ei strategaeth Digidol, Data a Thechnoleg (DDaT) ym mis Gorffennaf 2023. Nid yw'r strategaeth yn fwriadol yn gyfyngedig i amser.
- 8 Gweledigaeth y Cyngor yw 'Bydd Cyngor Castell-nedd Port Talbot yn mabwysiadu'r Digidol, Data a Thechnoleg gorau i drawsnewid gwasanaethau i drigolion, busnesau, aelodau etholedig, staff ac ymwelwyr.' Cefnogir y weledigaeth gan bedwar nod strategol:
 - parhau i roi pob preswlydd, busnes, aelod etholedig, staff ac ymwelydd wrth wraidd yr hyn a wnawn.
 - dod yn smart ac yn gysylltiedig fel cyngor ac fel lle, gan uno a defnyddio'r data sydd gennym i wella ein dealltwriaeth o'r hyn sy'n bwysig i'n preswylwyr (wedi'i alinio â chynllun corfforaethol).
 - Manteisio'n llawn ar y buddion trawsnewidiol y mae Digidol, Data a Thechnoleg (DDaT) yn eu cynnig, drwy sicrhau ei fod wedi'i wreiddio'n llawn yn y ffordd y mae'r cyngor yn gweithredu – ar draws pobl, prosesau a thechnoleg.
 - sicrhau bod yr holl wasanaethau DDaT yn gadarn, ymatebol, cynhwysol, graddadwy a diogel. Bydd hyn yn galluogi'r cyngor i ymgymryd â'i fusnes o ddydd i ddydd, cyflawni ei rwymedigaethau statudol a chefnogi trawsnewid busnes trwy gymhwyso DDaT yn arloesol ar draws meysydd gwasanaeth.
- 9 Mae'r strategaeth DDaT yn cynnwys pedair thema cyflawni strategol. Dyma'r rhain:
 - digidol trwy ddyluniad;
 - defnyddio'r dechnoleg gywir;
 - data ac ymchwil yn arwain y broses o wneud penderfyniadau; a
 - ein pobl.
- 10 Ers 2021, mae'r Cyngor wedi cynyddu'r gyllideb refeniw ar gyfer gwasanaethau digidol o £500k. Yn 2023-24, sefydlodd y Cyngor gronfa Trawsnewid Digidol o £1.2 miliwn i ddarparu cyllid i gefnogi trawsnewid digidol.

Yr hyn a ganfuom: Mae gan y Cyngor strategaeth ddigidol integredig a mynegi'n dda, ond nid oes ganddo amserlen glir i'w chyflawni sy'n ei gwneud yn anoddach i'r Cyngor asesu cynnydd a gwerth am arian

Mae dull strategol y Cyngor o ymdrin â digidol yn cael ei lywio gan ddealltwriaeth dda o'i ddarpariaeth ddigidol ac mae wedi defnyddio ystod o ddata o ffynonellau allanol i lywio ei ddull gweithredu.

- 11 Mae gan y Cyngor ddealltwriaeth dda o'i ddarpariaeth ddigidol sydd wedi llunio a llywio ei strategaeth DDaT. Yn 2021, comisiynodd y Cyngor ddarparwr allanol i gynnal adolygiad eang o'i wasanaethau digidol. Roedd yr adolygiad yn cynnwys ymgynghoriad helaeth gan staff i ddeall gallu digidol a gallu yn y Cyngor. Defnyddiodd y Cyngor ganfyddiadau'r adolygiad hwn i lywio ei strategaeth DDaT.
- 12 Defnyddiodd y Cyngor ddata mewnol helaeth i lywio ei strategaeth DDaT a defnyddiodd ffynonellau tystiolaeth allanol i gael golwg ehangach ar y sefyllfa bresennol yn y Sir fel cyfraddau allgáu digidol, seilwaith digidol a blaenoriaethau digidol rhanbarthol a chenedlaethol. Defnyddiodd y Cyngor ddata gan Grŵp Diwygio Treth y Sefydliad Siartredig Trethi sy'n nodi ffactorau sy'n arwain at allgáu digidol. Mae'r Strategaeth DDaT yn adlewyrchu pwysigrwydd cynhwysiant digidol a chydweithio i leihau allgáu digidol. Mae ystyried ystod ehangach o wybodaeth a data yn ddefnyddiol i'r Cyngor gael gwell dealltwriaeth o heriau, cyfleoedd a risgiau ar gyfer digidol yn y Fwrdeistref Sirol.
- 13 Gofynnodd y Cyngor am farn ei ddinasyddion yn 2021 trwy ei ymgyrch 'Gadewch i Siarad' ar yr hyn sy'n bwysig iddynt yn dilyn y pandemig. Casglodd yr ymgyrch hon farn ar eu hanghenion digidol yn y dyfodol, yn enwedig pryderon dinasyddion ar allgáu digidol. Er bod yr ymgysylltiad cyhoeddus hwn yn casglu barn dinasyddion ar ddigidol a adlewyrchodd y Cyngor yn ei strategaeth DDaT, nid oedd yr ymgynghoriad hwn yn benodol ar y strategaeth DDaT.
- 14 Gan nad yw'r Cyngor wedi ymgynghori'n benodol â'i ddinasyddion ar ei ddyheadau DDaT, nid yw wedi ymwneud yn benodol ag amrywiaeth lawn y boblogaeth a'i grwpiau cynrychioliadol. Trwy beidio â chynnwys amrywiaeth lawn dinasyddion wrth ddatblygu dull digidol strategol y Cyngor, mae'r Cyngor mewn perygl o ddylunio dulliau nad ydynt yn diwallu anghenion dinasyddion ac felly nad ydynt yn sicrhau gwerth am arian.
- 15 Fodd bynnag, un o nodau strategol allweddol strategaeth DDaT yw 'digidol trwy ddylunio' h.y. dylunio a datblygu gwasanaethau digidol yn seiliedig ar anghenion preswylwyr a busnesau. Mae'r Cyngor yn bwriadu cael gwell dealltwriaeth o'r sefyllfa bresennol a'r anghenion digidol yn y dyfodol drwy gynnwys ac ymgynghori ar lefel dylunio prosiectau digidol unigol. Mae'r Cyngor hefyd yn datblygu 'personas

defnyddwyr' i gynrychioli anghenion gwahanol grwpiau o dan y thema strategol Digidol trwy Ddylunio. Mae'r Cyngor yn bwriadu ymgynghori a chynnwys prosiectau digidol unigol. Fodd bynnag, gall y dull hwn ddod â risgiau. Mae'r Cyngor wedi rhoi adnoddau i ddatblygu dull strategol newydd heb ymgynghori'n llawn arno. Gallai hyn arwain at ymrwymiad adnoddau pellach i ddiwygio dull strategol nad yw'n diwallu anghenion ei dinasyddion.

Mae gan y Cyngor drefniadau cryf i gyfleu ei ddull strategol o ymdrin â digidol

- 16 Mae'r Cyngor yn defnyddio ffyrdd gwahanol a rhagweithiol i hysbysu staff o'i strategaeth DDaT. Yn dilyn cymeradwyo'r strategaeth DDaT ym mis Gorffennaf 2023, mae'r Gwasanaeth Digidol yn bwriadu cynhyrchu fideos byr ar 'beth/sut/pam' y strategaeth. Bydd y fideos hyn ar gael i'r holl staff ar y fewnwyd. Mae swyddogion perthynas fusnes y Cyngor yn ymgysylltu â gwasanaethau i hyrwyddo cyflwyno'r strategaeth ymhellach ac ymateb i gwestiynau. Derbyniodd nifer o bartneriaid y Cyngor gopi o'r strategaeth ddrafft ar gyfer sylwadau hefyd. Mae cyfathrebu dull strategol y Cyngor o ymdrin â digidol at staff ac amrywiaeth o randdeiliaid yn cynyddu'r tebygolrwydd y byddant yn ddealltwriaeth gyffredin o'r hyn y mae'r Cyngor yn ceisio'i gyflawni ac felly'n cynyddu'r tebygolrwydd y caiff ei gyflawni.

Mae dull strategol y Cyngor o ymdrin â digidol yn cyd-fynd yn dda â'i gynlluniau a'i strategaethau allweddol eraill a'r rheini os yw ei bartneriaid yn cyd-fynd yn dda.

- 17 Mae aliniad cryf rhwng strategaeth DDaT y Cyngor a blaenoriaethau corfforaethol y Cyngor. Mae aliniad agos rhwng Cynllun Corfforaethol y Cyngor sy'n datgan ei fwriadau digidol mewn 5 mlynedd ac mewn 20 mlynedd, y Rhaglen Newid Strategol, y Strategaeth Datgarboneiddio ac Ynni Adnewyddadwy a 'Dyfodol Gwaith – Cynllun y Gweithlu Strategol'. Mae gweledigaeth y Cyngor ar gyfer digidol yn cyd-fynd â'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus. Mae pob un yn sôn am bwysigrwydd digidol wrth ddod yn Gyngor craff a chysylltiedig ac fel lle. Ystyriodd y Cyngor Strategaeth Ddigidol Llywodraeth Cymru ar gyfer Cymru wrth iddo ystyried ei uchelgeisiau a'i flaenoriaethau digidol ei hun yn ogystal ag ymgysylltu â'r Ganolfan Gwasanaethau Cyhoeddus Digidol. Dylai alinio ei ddull strategol o ymdrin â digidol ar draws y Cyngor a chyda phartneriaid helpu'r Cyngor i nodi cyfleoedd i rannu adnoddau, osgoi dyblygu ymdrechion a sicrhau manteision lluosog.
- 18 Mae'r Cyngor yn gweithio mewn partneriaeth i gyflawni ei uchelgeisiau strategol digidol. Trwy gydol y strategaeth DDaT, mae pwysigrwydd gweithio mewn partneriaeth a chydweithio yn glir. Er enghraifft, nododd y Cyngor fod angen moderneiddio sut mae'n rheoli ac yn bwydo data, ymchwil a dadansoddiad i'w benderfyniadau. Er mwyn cyflawni hyn, nododd y Cyngor weithio gyda phartneriaid o'r byd academaidd, iechyd y cyhoedd, cyrff statudol, sefydliadau gwirfoddol a'r

gymuned. Dylai hyn helpu'r Cyngor i gael gafael ar dystiolaeth i lywio polisïau a strategaethau yn y dyfodol. Mae'r Cyngor hefyd yn bartner allweddol yn Rhaglen Seilwaith Digidol Bargen Ddinesig Bae Abertawe ac mae'r bartneriaeth yn gweithio ar y cyd i gynorthwyo ei gilydd i gyflawni ei strategaeth trawsnewid digidol. Gall gweithio mewn partneriaeth arwain at rannu gwybodaeth, arbenigedd a/neu adnoddau a all arwain at ganlyniadau gwell a gwella gwerth am arian ar yr un pryd.

Mae'r Cyngor wedi ymrwymo adnoddau i gefnogi'r gwaith o gyflawni ei strategaeth ddigidol ond nid yw'n gwybod eto ei oblygiadau cost hirdymor

- 19 Mae'r Cyngor wedi cynyddu ei adnoddau digidol, wedi creu Gwasanaeth Digidol ac wedi dyrannu cyllid penodol i gefnogi trawsnewid digidol yn y dyfodol. Ers 2021, mae'r Cyngor wedi cynyddu'r gyllideb refeniw ar gyfer gwasanaethau digidol o £500k. Mae'r Cyngor wedi sefydlu cronfa Trawsnewid Digidol o £1.2 miliwn i ddarparu cyllid i gefnogi trawsnewid digidol. Er bod hyn yn dangos ymrwymiad a chydabyddiaeth y Cyngor o bwysigrwydd digidol, dyrannodd y Cyngor y swm hwn cyn cymeradwyo ei strategaeth newydd. Felly, ni all y Cyngor fod yn sicr ei fod wedi dyrannu swm addas o gyllid i gyflawni ei uchelgeisiau digidol.
- 20 Mae'r Cyngor yn deall rôl alluogi digidol a'i bwysigrwydd wrth gefnogi'r gweithlu i ddarparu gwasanaethau mwy effeithlon ac effeithiol. Cwblhaodd y Cyngor ailstrwythuro ei hen wasanaeth TG a chreu Gwasanaeth Digidol a dyrannu £100k tuag at yr ailstrwythuro. Bwriad y Gwasanaeth Digidol, ochr yn ochr â'i wasanaeth Adnoddau Dynol a Datblygu Sefydliadol, yw cefnogi'r gweithlu i wella gallu a gallu digidol yn ogystal â darparu gwell datblygiad gyrfa, dilyniant a chynllunio olyniaeth. Mae gan y dull hwn y potensial i roi cymorth digidol a sefydlogrwydd ychwanegol i'r Cyngor wrth gyflawni ei drawsnewidiad digidol.
- 21 Sefydlodd y Cyngor fodel gweithredu newydd i gefnogi gweledigaeth ac uchelgeisiau digidol y Cyngor. Mae'r model hwn yn canolbwyntio ar chwe maes allweddol y mae un ohonynt yn Rheolaethau Llywodraethu. Fel rhan o Reolaethau Llywodraethu, mae'r Cyngor yn ceisio deall y goblygiadau cost hirdymor wrth gyflawni ei uchelgeisiau digidol. Unwaith y bydd costau hirdymor yn hysbys, dylai'r Cyngor fod yn fwy gwybodus a gall ddefnyddio'r wybodaeth hon i ddyrannu adnoddau yn fwy cywir.

Mae'r Cyngor yn datblygu trefniadau cynhwysfawr i asesu a monitro effaith ei ddull digidol, ond bydd absenoldeb amserlen glir i gyflawni ei strategaeth ddigidol yn ei gwneud yn anodd i'r Cyngor asesu cynnydd a gwerth am arian.

- 22 Mae'r Cyngor yn sefydlu trefniadau cynhwysfawr i fonitro ei strategaeth ddigidol yn flynyddol a'i brosiectau digidol unigol. Ar adeg ein gwaith maes, roedd rhai o'r trefniadau'n rhai newydd, neu'n cael eu datblygu, felly mae'n rhy gynnar i asesu eu heffeithiolrwydd.

- 23 Mae'r Cyngor yn datblygu cynllun cyflawni blynyddol i gefnogi'r strategaeth DDaT. Bydd y cynllun cyflawni yn cynnwys mesurau a metrigau i'w helpu i olrhain cynnydd. Bydd dangosyddion perfformiad penodol yn y cynllun cyflawni a ddylai ategu'r mesurau meintiol ac ansoddol a nodwyd eisoes gan y Cyngor. Dylai'r wybodaeth hon roi gwybodaeth i'r Cyngor i bennu cynnydd yn flynyddol. Bydd hefyd yn bwysig i'r Cyngor allu monitro a gwerthuso gwerth am arian y strategaeth DDaT.
- 24 Mae'r Cyngor yn bwriadu adolygu'r strategaeth DDaT yn flynyddol. Dylai hyn helpu'r Cyngor i gael sicrwydd bod y dull strategol yn parhau'n gyfredol. Dylai hefyd roi mwy o hyblygrwydd i'r Cyngor addasu a diweddarau'r strategaeth yn unol â'r heriau a'r cyfleoedd ar yr adegau priodol.
- 25 Sefydlodd y Cyngor Fwrdd Trawsnewid Digidol i ysgogi blaenoriaethu gweithgareddau, gan sicrhau alinio â blaenoriaethau corfforaethol, gyda chynnydd ac adrodd drwedd i'r Grŵp Cyfarwyddwyr Corfforaethol ac Is-bwyllgor Polisi ac Adnoddau y Cabinet. Mae'r Bwrdd yn cynnwys swyddogion gwasanaethau digidol a chynrychiolwyr o bob cyfarwyddiaeth. Gall cynrychiolaeth ar draws gwasanaethau'r Cyngor leihau'r risg o ddyblygu ymdrechion, gall nodi cyfleoedd i wahanol wasanaethau gydweithio i sicrhau manteision lluosog a sicrhau dealltwriaeth gyffredin o flaenoriaethau digidol y Cyngor.
- 26 Mae gan y Cyngor Draciwr Piblinell Gwasanaethau Digidol. Mae'r Traciwr hwn yn cynnwys prosiectau digidol ac yn cofnodi'r cam y mae pob prosiect yn ei roi ar waith. Dylai hyn ganiatáu i'r Cyngor bennu amseroldeb gweithredu pob prosiect ac ymyrryd os yw prosiectau y tu ôl i'r disgwyl.
- 27 Elfen sylfaenol o ddeall llwyddiant ac effaith prosiect digidol a strategaeth ehangach yn y dyfodol yw deall y manteision ariannol a/neu anariannol canfyddedig ar y dechrau. Er mwyn i'r Cyngor gael yr wybodaeth hon, datblygodd ffurflen Cais am Wasanaeth y Bwrdd Trawsnewid Digidol y gall gwasanaethau ei chwblhau i ofyn am arian o'r gronfa Trawsnewid Digidol gwerth £1.2 miliwn. Nid oedd y ffurflen wedi cael ei defnyddio ar adeg ein gwaith maes ac nid oedd y Cyngor wedi dyrannu unrhyw gyllid o'r Gronfa Wrth Gefn hon. Mae'r ffurflen yn ei gwneud yn ofynnol i wasanaethau nodi buddion y cynnig digidol, megis gwelliannau i lefelau bodlonrwydd cwsmeriaid, effeithlonrwydd gweithredol, a fydd yn cynhyrchu arbedion a/neu'n gwella cynhyrchiant. Bydd sicrhau bod prosiectau digidol yn mynegi'r manteision arfaethedig ar y cychwyn yn helpu'r Cyngor i asesu a yw'r buddion yn cael eu gwireddu wrth fonitro cynnydd.
- 28 Nid yw'r Cyngor wedi gosod amserlen glir i gyflawni'r strategaeth DDaT. Mae hyn yn cyflwyno sawl her i'r Cyngor os yw am allu:
- Adnoddau'n ddigonol i gyflawni ei strategaeth dros y tymor byr, canolig a hirdymor
 - mynegi ei ganlyniadau tymor byr, canolig a hir yn glir; a
 - barnu a yw'n cyflawni'r strategaeth ar ei chyflymder arfaethedig.

- 29 Trwy beidio â chael amserlen glir i gyflawni'r strategaeth, bydd yn anodd i'r Cyngor gael sicrwydd mai ei ddull strategol digidol yw cyflawni'r hyn y mae'r Cyngor ei eisiau, pryd y mae am iddi gael ei chyflawni a phenderfynu yn ddigonol a yw'r Cyngor yn sicrhau gwerth am arian.

Adolygodd y Cyngor ei strategaeth ddigidol flaenorol, dysgu o hyn ac mae'n rhannu ei ddysgu

- 30 Adolygodd y Cyngor ei strategaeth ddigidol flaenorol a'i ddarpariaeth ddigidol a defnyddiodd allbwn yr adolygiad hwn a'i argymhellion i lunio a dylanwadu ar ei strategaeth ddigidol bresennol.
- 31 Mae gan y Cyngor ddull cadarnhaol o rannu gwersi a ddysgwyd. Mae hyn wedi cynnwys rhannu gwersi mewn seminarau allanol ar ddatblygu ei fodel targed i gydfynd â Strategaeth Ddigidol Cymru Llywodraeth Cymru ac o'i dull o recriwtio digidol. Mae'r parodrwydd hwn i rannu syniadau a gwersi a ddysgwyd hefyd yn rhoi cyfle i'r Cyngor ddysgu gan eraill.

Atodiad 1

Cwestiynau archwilio a meini prawf archwilio

Isod mae'r cwestiynau y gwnaethom geisio eu hateb wrth gynnal yr archwiliad hwn, ynghyd â'r meini prawf archwilio a ddefnyddiwyd gennym i gyrraedd ein canfyddiadau.

Prif gwestiwn archwilio: **Wrth ddatblygu ei strategaeth ddigidol a yw'r Cyngor wedi gweithredu yn unol â'r egwyddor datblygu cynaliadwy ac wedi rhoi trefniadau priodol ar waith i sicrhau gwerth am arian wrth ddefnyddio ei adnoddau?**

Arddangosyn 2: cwestiynau archwilio a meini prawf archwilio

Cwestiwn Lefel 2	Cwestiynau Lefel 3	Meini prawf
1. A yw strategaeth ddigidol y Cyngor yn cael ei llywio gan ddealltwriaeth dda o dueddiadau'r presennol a'r dyfodol?	1.1 A oes dealltwriaeth drylwyr o'r 'fel y mae' (h.y. y galw/materion cyfredol i'w datrys) a'r rhesymau pam/achosion sylfaenol?	<ul style="list-style-type: none">• Mae'r Cyngor wedi defnyddio ystod eang o wybodaeth o ffynonellau mewnol ac allanol i ddatblygu dealltwriaeth drylwyr o'r 'fel y mae' a sut mae'n debygol o newid. Mae hyn yn cynnwys gwybodaeth (gan gynnwys data) sy'n ymwneud â:<ul style="list-style-type: none">– Cynaliadwyedd gwasanaeth/gwytnwch a heriau adnoddau.– Anghenion y cyhoedd a'r gymuned.– achosion sylfaenol y galw/materion cyfredol i'w datrys.– Dadansoddiad o dueddiadau'r dyfodol a sut y gallent effeithio, e.e. cymdeithasol, economaidd/gwleidyddol, amgylcheddol, diwylliannol neu dechnolegol. Gallent gynnwys tueddiadau hysbys ee poblogaeth sy'n heneiddio, lleihau adnoddau naturiol ac yn enwedig datblygiadau technolegol. Efallai y byddan nhw hefyd yn cynnwys y rhai sydd â lefel uwch o ansicrwydd, e.e. swyddi a sgiliau sydd eu hangen yn y dyfodol.• Mae'r dadansoddiad o'r 'fel y mae' a sut mae'n debygol o newid yn cael ei lywio'n dda gan weithgarwch cyfranogi, fel y bo'n briodol, sy'n adlewyrchu
	1.2 A oes dealltwriaeth drylwyr o'r ffactorau hirdymor a fydd yn effeithio a'r heriau a'r cyfleoedd a allai arwain (e.e. risgiau a chyfleoedd)?	

Cwestiwn Lefel 2	Cwestiynau Lefel 3	Meini prawf
		<p>arfer da cydnabyddedig (e.e. Egwyddorion Cenedlaethol ar gyfer Ymgysylltu â'r Cyhoedd yng Nghymru, cyngor ac arweiniad Comisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol Cymru).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mae'r Cyngor yn defnyddio ei sylfaen dystiolaeth yn effeithiol i: <ul style="list-style-type: none"> – nodi camau yn ei ddull strategol o ymdrin â digidol sy'n debygol o fod fwyaf effeithiol a pham, gan gynnwys sut y gallent fynd i'r afael ag achosion sylfaenol problemau; – llywio penderfyniadau ynghylch ei ddefnydd o dechnoleg ddigidol sy'n ceisio cydbwysu'r angen i gyflawni amcanion tymor byr a thymor hwy.
<p>2. A oes gan y Cyngor weledigaeth glir o'r hyn y mae am ei gyflawni drwy ddefnyddio technoleg ddigidol?</p>	<p>2.1 A yw'r Cyngor yn cynllunio dros amserlen briodol?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mae'r Cyngor wedi ystyried beth mae tymor hir yn ei olygu wrth gynllunio ei ddull o ymdrin â digidol - hy pa mor bell ymlaen y gall / y dylai gynllunio a pham (o leiaf ddeng mlynedd gan ystyried tueddiadau tymor hwy fel y bo'n briodol). • Mae'r Cyngor wedi ystyried sut y gall camau gweithredu sicrhau'r effaith orau dros yr amserlen honno o ran canlyniadau a'r defnydd mwyaf effeithiol o adnoddau. Gallai hyn gynnwys ystyried pwyntiau ymyrraeth priodol sy'n gysylltiedig â diffiniad y Comisiynydd o atal. (Gellir dod o hyd i fwy o wybodaeth yn: Gan ystyried Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol yn y broses gyllidebol – The Future Generations Commissioner for Wales). • Mae'r Cyngor wedi nodi mesurau ar gyfer ei strategaeth ddigidol sy'n adlewyrchu effeithiau tymor byr a hirdymor a gwerth am arian, gyda cherrig milltir sy'n adlewyrchu cynnydd fel y bo'n briodol. • Mae'r Cyngor wedi nodi sut y bydd ei strategaeth ddigidol yn cael adnoddau dros y tymor hwy cyn belled ag sy'n ymarferol (gweler meini prawf sy'n ymwneud ag integreiddio hefyd).

Cwestiwn Lefel 2	Cwestiynau Lefel 3	Meini prawf
	<p>2.2 A yw'r Cyngor wedi meddwl am yr effeithiau ehangach y gallai ei strategaeth ddigidol eu cael, gan gynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sut y gallai gyfrannu at bob un o'r saith nod llesiant cenedlaethol? • sut y bydd cyflawni yn effeithio ar y pethau eraill y mae'n ceisio eu cyflawni (h.y. ei amcanion llesiant a'i flaenoriaethau ehangach)? • sut y bydd cyflawni yn effeithio ar eraill yr hyn y mae cyrff cyhoeddus eraill yn ceisio ei gyflawni (h.y. eu hamcanion llesiant)? 	<ul style="list-style-type: none"> • Mae'r Cyngor wedi ystyried sut y gall ei strategaeth ddigidol wneud cyfraniad ar draws y nodau llesiant. • Mae staff sy'n datblygu'r strategaeth ddigidol yn deall beth mae cydweithwyr a phartneriaid yn ei wneud a sut mae eu gwaith yn ymwneud â nhw, ac wedi ceisio integreiddio eu gwaith gyda gwaith eu cydweithwyr o bob rhan o'r Cyngor a chyda sefydliadau partner. • Mae integreiddio yn amlwg wrth alinio'r strategaeth ddigidol â strategaethau corfforaethol allweddol eraill a chynlluniau gwasanaeth. Er enghraifft, cynllun ariannol tymor canolig, cynllun gweithlu, strategaethau rheoli asedau, datganiad llesiant a chynlluniau lleihau carbon. • Mae'r strategaeth ddigidol yn cyd-fynd â dibenion strategol eraill fel: <ul style="list-style-type: none"> – profiad y cwsmer; – rheoli galw/gostyngiadau mewn methiant ac atal galw; a – dylunio a gweithredu modelau cyflenwi gwasanaeth newydd. • Mae strategaeth ddigidol y Cyngor yn cyd-fynd â chynlluniau/strategaethau partneriaid lleol a chenedlaethol gan gynnwys strategaeth ddigidol a chynlluniau llesiant Strategaeth Ddigidol i Gymru Llywodraeth Cymru .
	<p>2.3 A oes dealltwriaeth eang a chyffredin o'r hyn y mae'r Cyngor yn ceisio'i gyflawni?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mae gan gynghorwyr ac uwch swyddogion sy'n gyfrifol am weithredu'r strategaeth ddigidol ddealltwriaeth gyffredin a chlrir o'r hyn y mae'r Cyngor yn ceisio ei gyflawni a'r effaith a fwriedir ar ddarparu gwasanaethau. • Mae strategaeth ddigidol y Cyngor yn cael ei chyfleu'n glir i staff a phartneriaid a allai helpu i'w chyflawni.

Cwestiwn Lefel 2	Cwestiynau Lefel 3	Meini prawf
<p>3. A yw'r Cyngor yn gweithio'n effeithiol gyda'r bobl a'r partneriaid cywir i ddylunio a chyflawni ei strategaeth ddigidol</p>	<p>3.1 A yw'r Cyngor wedi nodi pwy sydd angen ei gynnwys?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mae gan y Cyngor ddealltwriaeth dda o bwy fydd yn cael ei effeithio'n uniongyrchol ac yn anuniongyrchol gan ei strategaeth ddigidol a phwy y mae angen iddo ei gynnwys. • Mae'r Cyngor i bob pwrpas wedi cynnwys yr amrywiaeth lawn o safbwyntiau wrth ddatblygu ei strategaeth ddigidol, gan gynnwys o ffynonellau anhraddodiadol ac o'r rhai y gallai fod wedi methu â chyrraedd o'r blaen.
	<p>3.2 A yw'r Cyngor i bob pwrpas yn cynnwys yr amrywiaeth lawn o bobl y mae ei strategaeth ddigidol yn effeithio arnynt?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mae'r Cyngor wedi darparu cyfleoedd gwirioneddol i bobl ddylanwadu ar ddylunio a chyflawni ei strategaeth ddigidol o gam cynnar, gan gynnwys cynrychiolwyr grwpiau sy'n rhannu nodweddion gwarchoddedig. • Mae'r Cyngor wedi defnyddio canlyniadau cyfranogiad i lunio dyluniad a chyflwyniad ei strategaeth ddigidol.
	<p>3.3 A yw'r Cyngor yn cydweithio'n effeithiol â'r partneriaid cywir?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mae'r Cyngor yn cydweithio i sicrhau ei fod yn cyflawni gwell canlyniadau a gwerth am arian drwy ei strategaeth ddigidol ac wedi rhoi trefniadau priodol ar waith i gefnogi hyn, er enghraifft: <ul style="list-style-type: none"> – rhannu neu rannu arbenigedd ac adnoddau; – rhannu gwybodaeth; – sicrhau monitro, gwerthuso ac atebolrwydd effeithiol gan gynnwys ystyried gwerth am arian.

Cwestiwn Lefel 2	Cwestiynau Lefel 3	Meini prawf
<p>4. A yw'r Cyngor wedi rhoi adnoddau i gyflawni ei strategaeth ddigidol fel y gall ddarparu manteision hirdymor/ataliol?</p>	<p>4.1 A yw'r Cyngor yn deall goblygiadau adnoddau tymor hir?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mae'r Cyngor wedi asesu costau a manteision defnyddio technoleg ddigidol i fuddsoddi mewn dulliau ataliol tymor hir a'r gost (yn ariannol ac o ran canlyniadau) peidio â gwneud hynny. • Mae'r Cyngor wedi meddwl am yr adnoddau y bydd eu hangen arno i gyflawni ei strategaeth ddigidol dros y tymor canolig a'r tymor hwy (costau oes cyfan) a sut y gallai reoli risgiau/cwrdd â'r costau hynny, gan gynnwys, er enghraifft, cynlluniau 'buddsoddi i arbed' a gostyngiadau rheoledig mewn dyled dechnegol. • Mae'r Cyngor wedi cyfrifo a nodi unrhyw arbedion y mae'n bwriadu eu gwneud drwy weithredu ei strategaeth ddigidol.
	<p>4.2 A yw'r Cyngor yn dyrannu adnoddau i sicrhau gwell canlyniadau dros y tymor hir?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mae camau gweithredu (gan gynnwys camau ataliol) sy'n debygol o gyfrannu at well canlyniadau a/neu ddefnydd o adnoddau dros y tymor hwy yn cael eu hyrwyddo a'u cefnogi, hyd yn oed: <ul style="list-style-type: none"> – lle gallai hyn gyfyngu ar y gallu i ddiwallu rhai anghenion tymor byr; – lle mae'r buddion yn debygol o gael eu cronni gan, neu eu priodoli i sefydliad arall.

Cwestiwn Lefel 2	Cwestiynau Lefel 3	Meini prawf
5. A yw'r Cyngor yn monitro ac yn adolygu cynnydd?	5.1 A yw'r Cyngor yn monitro ac yn adolygu cynnydd tuag at amcanion tymor byr, canolig a thymor hwy?	<ul style="list-style-type: none"> • Mae'r Cyngor yn monitro costau a manteision cyflawni ei strategaeth ddigidol o safbwynt gwerth am arian. • Mae'r Cyngor yn mesur y cyfraniad ehangach y mae'r strategaeth ddigidol yn ei wneud ar draws ei amcanion ei hun/partneriaeth. • Caiff cynnydd ei fesur yn erbyn amcanion tymor byr, canolig a thymor hir.
6. Ydy'r Cyngor yn dysgu gwersi o sut mae'n gweithio?	6.1 A yw'r Cyngor yn adolygu effeithiolrwydd ei strategaeth ddigidol?	<ul style="list-style-type: none"> • Mae'r Cyngor yn adolygu effeithiolrwydd ei strategaeth ddigidol yn rheolaidd, gan gynnwys: <ul style="list-style-type: none"> – effeithiolrwydd ei weithgarwch cydweithredol; – effeithiolrwydd ei weithgarwch cyfranogi, gan gynnwys effaith y strategaeth ar ddefnyddwyr gwasanaethau gan gynnwys y rhai sydd wedi'u hallgáu'n ddigidol; – effaith y strategaeth ar y rhai sy'n rhannu nodweddion gwarchoddedig; – economi, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd y strategaeth ddigidol yn gyffredinol wrth helpu'r Cyngor i gyflawni ei amcanion strategol. • Mae'r Cyngor wedi adolygu gwersi a ddysgwyd o'i ymateb i'r pandemig ac mae'n cymhwyso'r dysgu hwn i'w strategaeth ddigidol.
	6.2 A yw'r Cyngor yn rhannu gwersi a ddysgwyd o'i ymagwedd at ei strategaeth ddigidol?	<ul style="list-style-type: none"> • Mae'r Cyngor yn rhannu ac yn cymhwyso unrhyw wersi a ddysgwyd o ddatblygu a chyflwyno ei strategaeth ddigidol yn eang ar draws y sefydliad, a gyda phartneriaid lle bo hynny'n berthnasol.

Archwilio Cymru

Ffôn: 029 2032 0500

Ffacs: 029 2032 0600

Ffôn testun: 029 2032 0660

E-bost: info@audit.cymru

Gwefan www.audit.wales

We welcome correspondence and telephone calls in Welsh and English.
Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg.